

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

V. De Excommunicatione Canonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

- excommunicatio lata fuisset in causa matrimonii, de cuius valore lis pender; cum enim hoc casu matrimonii usus viro & mulieri interdictus sit, ob periculum fornicationis, debiti petitio & reddito, tanquam communicatio in crimine criminoso & utriusque animæ periculosa, neutri permessa foret, c. *Inter alia cit. in fine.*
71. Quinta causa est Subjectio *can. Quoniam & c. Inter cit.* Ratione cuius parentibus suis liberi, pupilli tutoribus, servi, ancillæ, famuli, villici dominis, milites principibus & ducibus bellum gerentibus, clerici seculares Episcopo, in cuius famulatu, & Religiosi prælato vel alteri superiori suo communicare non prohibentur. Ratio secundum *can. cit.* est; ut periculum animarum & conscientiarum scrupuli evitentur: quæ cum etiam in parentibus, dominis, duce, Prælato militet, reciprocè etiam his communicationem in necessariis cum ejusmodi personis subjectis permittam, docent laudati Navarrus n. 27, Suarez s. 5. n. 21, Laiman. n. 16, Bonacina n. 38, & Palao n. 21. & alii merito excipientes communicationem in crimine, propter quod excommunicatio est contracta; ne iis, quibus in isto communicant, similem censuram etiam ipsi incurrant, c. *Inter cit.*
74. In utriusque sexus Regulares, etiam Novitios,
75. In FF. Tertiarios, quosdam Eremitas, Equites S. Joannis &c.
76. Si injectio illa Ecclesiastico statui injuriosa,
77. Et graviter peccaminosa:
78. Eade mandata & ratihabitione approbata sit:
79. Eandem incurrit manus injiciens in clericum defunctum,
80. Et in consentientem:
81. Si actio clericalem statum debonestet.
82. Non incurritur à clerico percussente seipsum,
83. Aut alium sine injuria, percussente,
84. Vel casu istius ejus percussorem solum attentante,
85. Eumve percussente ad suam suorumque defensionem,
86. Vel ipsius correctionem, si eum Prælati vel Magister,
87. Vel in Minoribus constitutum pater percussit:
88. Vel alius cum uxore, filia &c, turpia agentem.
89. A Canonis excommunicatione Papa & legatus à latere quosvis, undequaque venientes:
90. Missus legatus suos tantum subditos absolvit.
91. Percussio clerici enormis, gravis, aut levis est.
92. Episcopus absolvit subditos reos percussione levis,
93. Et cujusvis occulte, nec deducta ad forum contentiosum:
94. Uti & impuberes, feminas,
95. Et alios ab itinere Romano legitime impeditos:
96. Osiarios & similes, reos percussione non enormis.
97. De Absolutione Regularium.

Lata est

ARTICULUS V.

De Excommunicatione Canonis.

SUMMARIUM.

72. Hanc incurrit manus injicientes in clericos quoscumque,
73. Jure specialiter non exceptos

De Absolutione Regularium.

72. **L**ata est hæc excommunicatio ab Innocentio II. in Concilio Lateranensi, relato *can. Si quis suadente*, 17. q. 4. cuius tenor est, *Si quis suadente diabolo huius sacrilegii vitium vel crimen incurverit, quod in clericum vel monachum violentas manus injecerit, anathematis vinculo subjaceat, & nullus Episcoporum illum presumat absolvere, nisi mortis urgente periculo, donec Apostolico conspectui presentetur, & ejus mandatum recipiat.* Quò textu

Nomine Clerici veniunt, & hujus Canonis privilegio gaudent quicumque aliquò etiam minori Ordine vel primâ solùm tonsurâ sunt initiati, juxta *can. 1. dist. 21. & c. Cum contingat 11. de Eccl. & qual.* etiam si careant beneficio Ecclesiastico: nulliusque Ecclesiæ servitio sint addicti: neque etiam in studio aliquo versentur, per tradita *Lib. 3. tit. 1. n. 54. imò etiam, si censurâ aliquâ irretiti, irregulares aut depositi verbaliter sint, Suarez Disp. 22. de Censur. s. 1. n. 6. Coninck Disp. 14. dub. 15. n. 157. & Palao Tract. 29. disp. 3. p. 23. §. 1. n. 1. clerici conjugati, qui cum unica eaque virgine contraxerunt & deserunt habitum ac tonsuram clericalem, c. *Unico de Cleric. conjug. in 6.**

73. Excipiuntur tamen & Canonis privilegio non gaudent Primò clerici degradati realiter, c. *Degradatio 2. de Pœnis in 6.* Secundò conjugati, non defœrentes clericalem habitum & tonsuram, c. *Unico cit.* Tertio bigami, bigamiâ verâ aut interpretativâ in minoribus constituti, c. *cit. & c. Unico*, junctâ Glossâ *V. Bigamos, de Bigamis in 6.* quia tales omni privilegio clericali sunt denudati; atque idcirco habitum ac tonsuram deferre prohibentur, *et. cit.* Quartò clerici in minoribus constituti, si dimissò habitu & tonsurâ, arma militaria portent, aut

aliis negotiis secularibus se immisceant, & ter specialiter ac nominatim moniti non respiciant, c. *In audientia 25. & c. Contingit 45. Barbosa in cc. cit. n. 2.* Quintò clerici, quicumque habitu clericali dimissò enormitatis, hoc est, tyrannidi, seditionibus, latrocinii, assassiniis aliisque enormibus criminibus se immisceant, c. *Cùm non ab homine 14. c. Perpendimus 23. hic & c. 1. de Homicid. in 6.* Sextò demum, clerici joculariores, goliardi, buffones, vulgò *Gaucler/ Schalksnarren/ Meisterfinger/* post trinam Episcopi admonitionem non respiciant, c. *Unico de Vita & honest. in 6.* uti & lanionum, macellariorum, cauponum officia publicè exercentes, si tertio moniti non desistant, aut ea resumant: conjugati quidem, etiam si habitum ferant: non conjugati verò, si eò dimissò, ut laici incedant, *Clement. 1. de Vita & honest. quò tamen & c. Unico. cit. textu de Clericis solum minoribus agi, aliqui volunt apud Laiman. Lib. 1. tract. 5. p. 2. cap. 5. n. 3. in fine.*

74. Monachi nomine intelliguntur, & *can. cit.* privilegio gaudent Imprimis quicumque utriusque sexûs Religiosi, Conventi & Novitii, c. *Ex tenore 10. c. De Monialibus 33. & c. Religioso 21. §. fin. in 6.* Deinde FF. Tertiarii SS. Dominici & Francisci, si votò aliquò editò, gerant habitum Religionis & in communitate vivant: sicut & Eremitæ, qui, editò votò Paupertatis vel aliâ susceptâ obligatione, sub aliqua Regula & superiore vivunt, vel Ecclesiæ alicujus servitio specialiter sunt addicti, Suarez *disp. 22. f. 1. n. 20. & 22. Laiman cit. cap. 5. n. 4. & Palao tract. 29. disp. 3. p. 23. §. 1. n. 14.* Aliter res se habet cum Eremitis, voti aliâve obligatione non adstrictis; tales enim & Fratres etiam Tertiarii in propriis domibus habitantes canonis privilegio

non defendi, cum Rodriguez *Tom. 2. Regul. q. 65. art. 5.* iidem docent. Demum Equites S. Joannis sive Melitenses, *c. Canonica 50.* quia sunt veri Religiosi. De S. Jacobi, S. Lazari, & ejusmodi Equitibus aliis, an Canonis privilegio gaudeant, ut eorum percussione excommunicatio reservata contrahatur, controversia est inter DD. in qua particularibus privilegiis & locorum consuetudine standum, cum Molina *Tract. 3. de I. & I. disp. 50. n. 5.* monet Palao §. *cit. n. 16.*

76. Violenta autem manus injici Clerico vel Monacho intelligitur quacunque actione graviter injuriosa & contumeliosa, consistente in facto sive opere externo, in eorum alicujus personam resque huic adherentes exercitò, *citr. Suarez f. 1. n. 27. & Molina Disp. 51. n. 8.* Unde *can. cit.* latam excommunicationem incurrit non solum, qui ejusmodi personam manu, pede, ense, fuste, aliòve instrumentò, aut etiam venenò propinatò occidit, mutilat, vulnerat, percutit, aut domo, carcere, vinculis aliòve loco modòve conclusam aut constrictam detinet, ne egredi valeat: sed etiam, qui fræno equi, aut vehiculo, cui infidet, violentam manum injicit, eamve fugientem insequendò causa est præcipitis lapsus in fossam aut flumen: qui per vim atque injuriam ei librum, pileum, vestem eripit, lacerat &c. qui eum sordibus, aqua, lapillis, pulvere conspergit, Sylvestre *V. Excommunicatio 6. n. 4.* Navarrus *Manual. cap. 27. n. 77.* Laiman. *cit. n. 6.* & Barbosa *in can. Si quis cit. à n. 29.*
78. Imò etiam, qui talem actionem mandat, vel propositis rationibus suadendò consulit, si inde ea sequatur, *c. Mulieres 6. §. fin.* aut ei favet & consentit, *c. Quanta 47.* eamve, suo nomine & in sui gratiam factam, aliquò signò externò (non merò affectu internò) ratam habet, *c. Cum*

quis 23. in 6. ut etiam in hac, quantumvis poenali, materia percussionei rati habitio mandato comparetur, secundum *Reg. 10. in 6.* uti &, qui, cum sine gravi incomòdo posset, & ex officio sive justitia, ut magistratus, superior, dominus, pater subditum, servum, filium à proposita vel attentata clerici percussione impedire teneretur, eam permittit, ut ex *c. Quanta cit. verbis, Eos delinquentibus favere*, colligitur & cum Navarro *cit. cap. 27. n. 78.* tradunt *citr. Molina Disp. 52. à n. 27.* Laiman. *n. 7.* & Palao *p. 23. §. 2. à n. 5.*

79. Neque dictorum modorum aliquò violentas manus in clericum injiciens ab excommunicatione excusatur Primò; quòd clericus eam commeritus sit; quia huic delinquenti poena ab Ecclesiastico suòque magistratu est infligenda: vel, quòd clericus sit mortuus; quia injuria etiam defuncto, & clericali statui in ipso fieri potest, Felinus *in c. A nobis 28. n. 4.* Grassi *Effectu clericat. g. n. 40.* & aliis relatis Barbosa *in can. cit. n. 47.*

80. Secundò; quòd manus injecta sit clerico volenti & consentienti; quia *can. Si quis cit.* privilegium non tam privatus personæ, quàm ipsius Ordinis clericalis & publicus est favor: cui à privatis nequit renuntiari, *c. Si diligenti 12. de Foro compet.* Qua in re tamen locus est distinctioni inter actiones; cum, si actio, non obstante clerici consensu, Ordini seu statui clericali injuriosa & contumeliosa sit, ejusdem consensus sit nullus, & actio illa clerico volenti manum injiciens canonis excommunicationem ipsò factò incurrat. Si autem actio ex clerici consensu clericali statui injuriosa, ejusque dehonestativa non sit; quòd v.g. causa mortificationis vel satisfactionis peccatis admitatur, censura illi obnoxia non sit. Cujusmodi actio, quia *c.*

Contin.

Contingit cit. memorata percussio, in satisfactionem pro offensa à clericis ex consuetudine sponte admitti solita, in provincia Tarraconensi censebatur, eam inferentes & clericos admittentes Innocentius III. ipsò factò quidem excommunicatos non pronuntiat: in posterum tamen clericum ejusmodi percussioni sponte se subjicientem, ut *c. cit.* vulgata: imò, ut ejus plena à Gonzalez relata lesio habet, utrumque, hoc est, tam percutientem quàm percussum, excommunicari per sententiam jussit; quòd clerici, eam sponte subeuntis, consensu non obstante, percussio in statù clericalis contemptum redundare eique injuriosa & actionibus, *can. Si quis suadente cit.* sub excommunicatione reservata prohibitis, similis vel affinis contra provinciam communem persuasionem Papæ videretur. Quæ *c. Contingit* expositio, licet à communi ejus intellectu aliena, textui tamen præ aliis consentanea est partim; quia istò novum aliquid & in posterum observandum decernitur, ut clarissimè exprimitur verbis *De catero & si quis clericus post prohibitionem hujusmodi se sponte subjecerit, excommunicetur*: partim verò; quia ex ejus decisione clericus, quantumvis in sui percussorem consentiens, contra *c. Quanta cit.* &, secundum illius lectionem plenam uterque, ac proinde etiam percussus, non excommunicatur ipsò factò: sed per verbum *Excommunicetur* juxta dicta *n. 25.* ferendæ sententiæ censuram denotans, per sententiam excommunicandus pronuntiat.

82. Tertio; quòd clericus occidat, mutilet, vulneret seipsum aut, ut se occidat, alteri mandet, ut *arg. can. Si non licet, 24. q. 5.* Panormit. in *c. Contingit cit. n. 6.* & aliorum DD. communis sensus & ratio est; quia tali casu committitur, quòd *can. Si quis cit.* sub excom-

municatione Papæ reservata est interdictum. Contrarium tamen, & sibi ipsi illatà violentà mutilatione ac vulneratione excommunicationem Canonis ipsò factò à clerico non incurri, sustinet Barbosa in *c. Contingit cit. n. 7.* & alii probabile censent apud Palao *cit. §. 2. n. 4.* quòd *can. Si quis cit.* personarum distinctio exigatur inter eum, qui violentas manus injicit, & eum, cui istæ injiciuntur. Neque obstat *can. Si non licet cit.* quia istò aliud non asseritur, quàm suiciidiò homicidium committi non minùs, quàm alterius violentà interemptione: quòd licet verum sit, inde tamen legitime non inferitur, à clerico violentas manus sibi inferente contrahi excommunicationem Canonis; cum iste agat de personis distinctis: &, tanquam pœnalis, ad clericum manus sibi inferentem extensionem non admittat, *arg. Reg. Odis 15. in 6.*

Porro ut eadem violentia & injectio manuum in clericum huic aut saltem statui clericali graviter injuriosa & excommunicationi reservatæ obnoxia sit, *can. Si quis cit.* requiritur; ut fiat, suadente diabolo, sive ex affectione animi interna clericum lædendi injectione manûs sacrilegâ & graviter peccaminosâ; quia excommunicatio major quæcumque, tanquam pœna gravissima, ut delicto improporcionata non sit, gravem ac lethalem culpam præsupponit, juxta dicta *n. 10.* Unde eam non incurrit

Primò, non solum is, qui clericum 83. solis verbis contumeliosis offendit, aut violentas manus injicit ejus rebus, cognatis, familiaribus: sed etiam, qui rufius personam percutere aut actione aliqua injuriosâ lædere solummodo attentat; quòd v.g. clericus istum sibi intentatum declinet, aut lapidibus impetens ab eo aberret; quia *can. Si quis cit.* lata excommunicatio eos afficit, qui manus injiciunt

Q q z

injiciunt in clericum vel monachum, sive in ejus personam; ut actione injuriosa ista aut saltem res ei adhaerentes, pileus, vestis, liber &c. attingatur: vel saltem, ut ex ejusmodi actione personae laeso sequatur, *cit.* Suarez *f. 1. n. 23.* Laiman. *cap. 5. n. 6.* & Barbosa *in can. cit. n. 30.*

Secundò quicumque, vel ob actionis levitatem, vel ob defectum intentionis injuriandi, vel ob clericalis personae ignorantiā, vel ob animi nimiam perturbationem & vehementiam passionis, advertentiam, deliberationemque tollentis, vel aliam ob causam à mortali peccato excusantur: sicut saepe (non semper) excusantur pueri clerici rixantes seque mutuo & aliquando ad effusionem sanguinis è naribus percutientes, ut in simili dictum est *Lib. 3. Tit. 40. n. 41.*

84. Tertiò, clericum aggressorem detinens vel percutiens ob defensionem sui vel alieni corporis, hominis, bonorum: dummodo non excedatur modus & percussio in continenti, non ex intervallo, fiat; quia hæc non tam violentia clerico illata, quam sui suorumque adversus vim injustam defensio est, *c. Ex tenore 10.* & præsertim *c. Si verò 3.* ubi ratio redditur; quòd ita vim vi repellere omnes leges omniāque Jura permittant. Ex qua causa ab excommunicatione immunis est mulier, clericum suae pudicitiae infidiantem, si verbis aut fugam nequeat, verberibus aut fuste repellens; & alius, cum domi suae turbas excitantem vi excludens, bona sua vi aut clam auferentem insequens, ablata, si aliter nequeat, vi extorquens, aut ex contractu vel delicto debitorem de fuga suspectum detinens; ut judici suo Ecclesiastico præstet & satisfactionem consequatur, *cit.* Molina *Disp. 55. à n. 3.* Suarez *f. 1. cit. à n. 33.* Laiman. *n. 8.* & Palao *p. 23. §. 3. n. 15.*

Quartò, Prælatus & Magister correctionis ac disciplinae causâ clericum vel monachum subditum vel discipulum, *c. 1. c. Ex tenore 10. §. c. Cum voluntate 54. §. fin.* uti & pater vel propinquus ex eadem causa filium vel propinquum percutiens, *§. fin. cit.* cujus tamen decisio hæc in re admittit distinctionem; cum, licet ex causa illa filium atque etiam propinquum moderatè percuti ab iis posse, *§. cit.* clarè expressum, & DD. concordibus calculis receptum sit: in Sacris tamen constitutum filium, & multò magis propinquum, correctionis causâ à propinquo & patre etiam percuti, quin excommunicationem contrahat, non posse, *in c. cit.* notat Barbosa *n. 6.* quòd ex una, generalitas *can. §. V. Si quis suadente* quascunque Jure expressas & exceptas personas comprehendat; ex altera verò parte, pater & multò magis propinquus filium aut cognatum in Sacris constitutum etiam correctionis causâ percutere, ullâ Jure non permittantur: imò non obscure prohibeantur *§. fin. cit.* ipsis inferiorum graduum, hoc est, in minoribus constitutorum clericorum percussorem ex proposita causa permittente. Unde filios & cognatos in sacris constitutos ab ipsis, quin *can. Si quis cit.* excommunicationem incurrant, percuti non posse arg. à contrario ductò cum Interpp. ac DD. aliis censet Palao *cit. §. n. 8.*

Quintò, in clericum cum sua uxore, 88. matre, filia, sorore turpiter viventem, vel turpes actus, vg. oscula, amplexus aliòve tactus impudicos, præsertim in loco secreto aut suspecto exercentem, manus injiciens violentas, & quantumcunque graviter (in continenti tamen, & non primum ex intervallo) percutiens, imò etiam mutilans vel occidens, licet graviter peccet, Canonis tamen sive reservatam excommunicationem non incurrit, *c. Si verò 3. V.*

ad 3. *V. Nec ille*, quod ita constitutum est non solum in turpissimi flagitii execrationem: sed etiam, & vel maxime ob difficultatem tam iustum dolorem temperandi & cohibendi impetum vindictæ, *citt. Navarrus n. 84. Molina disp. 55. n. 5. Suarez s. 1. n. 37. Laiman n. 8. & Palao §. 3. num. 13.*

89. Extra hos & similes casus Clerici vel Monachi percussione excommunicatio major contrahitur, & contracta reservatur absolutioni Papæ *can. cit.* cujus concessione illorum percussores quoscunque & undecunque advenientes à censura absolvendi facultatem obtinent Legati à Latere, à die sui egressus è Curia usque ad diem regressus in eandem, *c. Ad eminentiam 20. hic c. Quod translationem 4. & c. Excommunicatis 9. de Offic. Legat. ubi legatis*
90. Missis, quos Nuntios Apollolicos vocamus, eadem facultas indulta, sed restricta est ad subditos ipsorum provinciales: legatis autem Natis speciali privilegio non munitis negata est, per tradita *Lib. 1. Tit. 30. à n. 31.* cum enim eorum potestas tota pendeat ex forma privilegii, quò Legationis munus eorum dignitati est annexum, communi Jure spectatò, à proposita censura absolvendi potestatem, ut cæteri Archi- & Episcopi non habent.

91. Quam autem hac in re potestatem Archi- & Episcopi habeant ut planius constet, præmittenda & præ oculis habenda est distinctio inter percussiones, Atroce, Gravem & Levem. Atrox sive enormis censetur, quæ fit cum gravi læsione corporis, puta membri mutilatione, ejus debilitatione vel notabili deformatione, vel cum evulsione barbæ aut capillorum, excussione dentium, vel effusione copiosi sanguinis ex inflicto vulnere manantis: quæ valde excedit in modo, *vg. si clericus cædatur fustibus, pedibus atrociter calcetur, sordibus turpiter fœdetur: quæ*

Prælatu Secularis aut Regularis aliæve persona in dignitate constituta vel superior à subdito, vel clericus Nobilitate aut gradu Literario rerumque experientiâ conspicuus à plebeis conditionis homines aut alius in foro aliòve loco publico aut sacris vestibus indutus atque ad divina celebranda paratus percuteretur. Prolevi habetur, quæ, licet graviter peccaminosa sit, læsio tamen sine notabili excessu in modo fit, & loci temporisq; circumstantiis & qualitatibus personarum, tam agentis quàm patientis, spectatis non magnò opprobrium Ordini clericali & scandalum fidelibus affert. Unde percussio gravis erit, quæ omnibus consideratis, inter atrocem & levem media prudentis judicis arbitriò reputatur, *citt. Navarrus n. 92. Molina disp. 57. à n. 2. Suarez s. 1. n. 88. & Palao p. 4. n. 2.* Quò præmissò,

Licet *can. Si quis cit.* ab excommunicatione, violentà manù in Clericum vel Monachum iniectione contracta, absolvendi potestas Episcopis extra mortis articulum (in quo constitutos ab ea absolvere quilibet sacerdos potest) generaliter negetur: posteriori tamen Jure aliis^{92.} quoque casibus ea potestas Episcopis cæterisque Ordinis Episcopalis, & verisimilius, quibuscunque Prælatu jurisdictionem quasi Episcopalem in certo territorio & in ejus populū exercentibus competit. Et primò quidem ob percussione modicam seu levem excommunicatos absolvendi potestas ipsis à Clemente III. *Pervenit. 17.* concessa, & à Joanne XXII. confirmata est *Extravag. quæ incipit Perlellis*, à Covarruvia in *c. Alma p. 1. §. 9. n. 2. allegatâ.* Secundo, quando percussio occulta & ad forum contentiosum non est^{93.} deducta, perinde ut ob alia delicta (exceptò homicidiò voluntariò) etiam propter eam excommunicatos absolvendi facultas Episcopis indulta est à Trident. *Sess.*

95. 24. cap. 6. de Reformat. Tertio, iidem absolvere possunt impuberes ab excommunicatione, percussione etiam enormi contracta, c. 1. Et. Quamvis 58. etiam si absolutionem post impletos pubertatis annos petant, c. fin. quia beneficium, à Jure semel ipsis indultum, pubertatis anni supervenientes non extinguunt, Panormit. in c. fin. cit. n. 1. Quarto, eodem privilegio gaudent Moniales, c. De monialibus 33. Et mulieres alia cujuscunque ætatis & conditionis sint, c. Mulieres 6. Et c. Ea noscitur 13. Quinto, ab iisdem absolutionis beneficium consequi possunt viri, qui ob senium, infirmitatem, debilitatem, paupertatem aliamve necessitatem & grave impedimentum iter Romanum arripere & perficere non valent, c. Ea sit Et c. Quamvis 58. Infirmi tamen & alii impedimento solum temporali ab itinere Romano excusati (pueris tamen exceptis) priusquam ab Episcopis absolvantur, præstito juramento, promittere debent, quod viribus suis restituti, aliòve ejusmodi impedimento cessante, ad sedem Apostolicam istiusve Legatum accedere velint, c. cit. in fine. Sexto, ab eadem censura, etiam gravi, non tamen enormi percussione contracta, clericos in Seminario vel collegio alicujus Universitatis Literariæ simul commorantes absolvere iidem permittuntur, c. Quoniam 9. de Vita & honest. quòd, cum ratione communis vitæ & assidue cohabitationis facile irascantur, & ad percussiones deveniant, conveniens non fuerit, ipsos pro absolutionis beneficio ad sedem Apostolicam istiusve Legatum mitti, Panormit. in c. cit. n. 3.
96. Septimo, Ollarii & similes ædium vel corporis alicujus Principis custodes, sicut, quando irruentem turbam removendò clericum casu fortuito omnino ignoranter percutiunt, censuram non incurrunt: Et, quando prætextu muneris sui eum percutiunt enormiter, v.g. grave vulnus infligendò, ad sedem vel legatum Apostolicum remittendi sunt: sic ab excommunicatione, contracta ejus percussione levi, imò etiam gravi, eodem prætextu facta absolvi ab Episcopis valent, c. Si verò 3. pr. Panormit. in c. cit. n. 2. Suarez cit. f. 1. à n. 63. Palao §. 4. à n. 2. & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 41. à n. 2.
- Ab eadem excommunicatione subditos suos Regulares absolvent Abbates, Præpositi, Priores, Guardiani, Rectores & similes eorum superiores, adhibito tamen discrimine non solum inter actiones, sed personas etiam, quibus violentas manus injecerunt; vel enim ab ipsorum subdito percussus est alius ejusdem vel diversi Monasterii religiosus, vel clericus secularis. Si religiosus ejusdem Monasterii percussus est, percussor, ab ejusmodi superiore & multò magis à Provinciali & Generali absolvi potest, c. Monachi 2. nisi percussio fuerit enormis; hujus enim reis pro absolutione ad sedem Apostolicam est recurrendum, c. Canonica 50. Si percussus est diversus, percussor quidem absolvendus est à suo, sed ipsius percussi superiore præsentem; ut utriusque partis consensu satisfactio imponatur, c. Cum illorum 32. nisi iste percussoris superiori vices suas commiserit, Sylvester V. Absolutio 5. n. 5. cit. Suarez f. 1. n. 73. & Molina disp. 60. n. 1. Si clericus secularis, ejus percussor Religiosus non exemptus ab Episcopo absolvi debet, & saltem cum consensu Prælati regularis poterit, si Religiosus sit exemptus, c. cit. Et c. Religiosus 2. in 6. Sylvester V. Absolutio 5. n. 2. Et 5. cit. Molina disp. 60. à n. 1. Et disp. 61. à n. 3. Suarez f. 1. n. 73. & Palao §. 4. à n. 8. Ex specialibus tamen privilegiis Regulares plerique ab excommunicatione, ob quamcunque percussione contracta, absolvi à suis superioribus possunt, ut constat

constat ex Compend. Privileg. S. J. V. Absolutio & Privileg. FF. Minor. V. eodem §. 13. & 38.

ARTICULUS VI.

De Suspensione,

SUMMARIUM.

98. Hujus censura definitio.
 99. Eius ab excommunicatione majori ac minori,
 100. Et interdictio Ecclesiastico differentia.
 101. Suspendio alia à solo officio vel beneficio, alia ab utroque,
 102. Et utraque totalis vel partialis,
 103. Perpetua aut solummodo temporaria est.
 104. Suspendio à beneficio, non hoc ipso ab officio:
 105. Et ab isto, non hoc ipso à beneficio est suspendio.
 106. Simpliciter lata suspendio utriusque usu privat:
 107. Suspendio ab officio conferri nequit beneficium.
 108. Non faciliò quia ob culpam levem,
 109. Et à proprio officio ob alienam culpam suspendi solet.
 110. Suspendio aliquando functionis omninè:
 111. Aliquando alicujus duntaxat usu privat.
 112. Eius violatione contrahitur irregularitas:
 113. Licet actus, quò violatur, jure subsistat.
 114. Suspendio denunciatus vitandus est in actibus interdictis.
 115. A suspensione jure lata non reservata Prælati Ordinarij:

116. Ex privilegio aliquando alij absolventur.
 117. Lata pro determinato tempore, è suis lapsu cessat:
 118. Ab homine lata, tollitur ferentis &c. absolute.

Suspendio propriè dicta est Censura Ecclesiastica, quâ clericus ab alicujus functionis vel potestatis Ecclesiasticæ exercitio usque quâ tali impeditur, Navarrus Manual. cap. 27. n. 151. & Suarez de Censur. disp. 25. f. 1. n. 2. quia eâ, ob culpam suam à Jure vel ab homine sive judice suo Ecclesiastico sibi inflicta, clericus non privatur ipso Ordine, officio, beneficio, eorumque collatione acceptâ potestate aut obtentò jure, sed solum impeditur, quò minus omnino vel saltem ex parte exercere valeat actus Ordinis vel officii vel juris administrandi beneficium suum ejusque fructus percipiendi. Unde

Patet differentia Suspensionis à reliquis duabus Censuris; quia imprimis, licet dictum exercitium etiam istâ admittant: non tamen, ut suspensio, eò privant, quatenus est functio quædam seu usus potestatis, ab ordine, officio vel beneficio Ecclesiastico provenientis: sed Excommunicatio solum, quatenus habet rationem communicationis cum aliis fidelibus aut usus passivi seu perceptionis alicujus Sacramenti, c. Si quem 59. Interdictum autem, quatenus sunt quædam divinorum participatio per præsentiam & assistentiam facta. Deinde; quia excommunicatio minor non, ut suspensio activò, sed passivò tantum Sacramentorum usu: major autem non solò Ordinis & officii exercitio & potestatis seu juris clericalis usu; sed aliis quoque bonis v.g. Ecclesiæ suffragiis, communicatione cum fidelibus in negotiis politicis ac forensibus &c.